

WYMAGANIA EDUKACYJNE – klasa 5

Język polski

rok szkolny 2022/2023

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze informacje na temat głównego bohatera • zna sposób odczytywania dat • zna pojęcie <i>dziennik</i> • zna pojęcie <i>blog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wyczerpujące informacje na temat głównego bohatera • zapisuje poprawnie daty • czyta poprawnie daty • objaśnia pojęcie <i>dziennik</i> • objaśnia pojęcie <i>blog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje bohaterów drugoplanowych • ocenia zdarzenia, stosując odpowiednie słownictwo • wyszukuje w tekście podane informacje • tworzy kartkę z dziennika 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje bohatera • objaśnia znaczenie związków wyrazowych • odróżnia w tekście informacje od opinii • tworzy teksty – wpisy na blog 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi blog

AUTORZY: Ewa Horwarth, Anita Żegleń

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy zna pojęcia <i>liczba, czas, osoba, rodzaj czasownika</i> wie, że czasownik występuje w formie osobowej i nieosobowej zna zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika wskazuje w tekście i tworzy czasowniki w różnych czasach odmienia czasowniki przez osoby i rodzaje odróżnia czasowniki w formie osobowej i nieosobowej 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia czynności od stanów przekształca formę osobową czasownika na bezokolicznik i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne czasowników 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany czasowników oraz zasad ich pisowni
<ul style="list-style-type: none"> zna zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym i stara się je stosować dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń bezokoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym zna zasady pisowni <i>-źć, -ść, -ąć</i> w zakońzeniach bezokolicznika i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa większości czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym stosuje zasady pisowni <i>-źć, -ść, -ąć</i> w zapisie zakończeń bezokolicznika wykorzystuje wiedzę o pisowni zakończeń bezokolicznika do tworzenia poprawnych związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w celu ustalenia poprawności językowej trudnych form czasowników poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form czasowników w czasie przeszłym sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>czasowniki dokonane i niedokonane</i> wie, o jakich czynnościach oraz stanach informują czasowniki dokonane i niedokonane wie, że czasowniki dokonane mają formy tylko dwóch czasów 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje niektóre czasowniki dokonane i niedokonane wie, że czasowniki niedokonane występują w czasie przyszłym tylko w formie złożonej, a czasowniki dokonane tylko w formie prostej 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki dokonane i niedokonane poprawnie i celowo używa czasowników dokonanych i niedokonanych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę na temat czasowników dokonanych i niedokonanych
<ul style="list-style-type: none"> omawia treść fragmentu powieści wymienia bohaterów zna pojęcia <i>bohater główny, postać pierwszoplanowa</i> oraz <i>postać drugoplanowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje główną bohaterkę określa cechy różnych bohaterów wskazuje w utworze bohatera głównego odróżnia w utworze literackim postać pierwszoplanową od drugoplanowej 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa problemy poruszone w utworze wyraża opinię na temat programów telewizyjnych o charakterze konkursowym objaśnia pojęcia <i>bohater główny, postać pierwszoplanowa</i> i <i>postać drugoplanowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje emocjonalny charakter wypowiedzi bohaterki czyta wypowiedzi bohaterów, oddając głosowo charakterystyczne cechy każdej postaci używa pojęć <i>bohater główny, postać pierwszoplanowa</i> i <i>postać drugoplanowa</i>, omawiając świat przedstawiony utworu 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zestaw oryginalnych, zróżnicowanych pod względem budowy pytań

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>strona czynna</i> i <i>strona bierna czasownika</i> wie, że są czasowniki, które nie mają strony biernej 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej zna pojęcia <i>czasowniki przechodnie</i> i <i>czasowniki nieprzechodnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy stronę czynną i bierną czasowników odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę na temat strony czynnej i biernej czasowników
<ul style="list-style-type: none"> wie, na jakie pytania odpowiada przysłówek rozpoznaje przysłówek wśród innych części mowy wie, że przysłówki najczęściej łączą się z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy przysłówki od przymiotników rozpoznaje przysłówki utworzone od innych części mowy rozpoznaje związki przysłówka z czasownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje związki przysłówka z przymiotnikiem lub przysłówkiem stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z przysłówkami w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> używa związków przysłówka z przymiotnikiem i przysłówkiem dla określenia natężenia cech zapisuje poprawnie <i>nie</i> z przysłówkami w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przysłówków oraz zasad ich pisowni

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>rz</i> i <i>ż</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>rz</i> i <i>ż</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>rz</i> oraz <i>ż</i>
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy zna pojęcia <i>liczby</i> i <i>rodzaju rzeczownika</i> zna zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych i stara się je stosować czyta informacje na temat rzeczowników żywotnych i nieżywotnych oraz osobowych i nieosobowych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje rzeczownika odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych stosuje zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna pojęcia <i>rzeczowniki żywotne</i> i <i>nieżywotne</i> oraz <i>rzeczowniki osobowe</i> i <i>nieosobowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia różne kategorie rzeczowników własnych od pospolitych zapisuje poprawnie większość rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach rozpoznaje rzeczowniki żywotne i nieżywotne rozpoznaje rzeczowniki osobowe i nieosobowe 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie rzeczowniki własne i pospolite stosuje wiedzę o rzeczownikach osobowych i nieosobowych w odmianie rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany rzeczowników oraz zasad ich pisowni

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przypadki rzeczownika</i> odmienia rzeczowniki przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> zna pytania, na które odpowiadają przypadki rzeczownika tworzy poprawne formy przypadków rzeczownika w związkach wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w swoich wypowiedziach poprawne formy przypadków rzeczownika objaśnia przyczyny zmiany form rzeczownika w zdaniu określa przypadki rzeczownika wymagane przez podane czasowniki lub przyimki 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o odmianie rzeczowników w wypowiedziach ustnych i pisemnych objaśnia znaczenie pojęcia <i>deklinacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące odmiany rzeczowników przez przypadki
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>ó</i> i <i>u</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>ó</i> i <i>u</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>ó</i> i <i>u</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>ó</i> i <i>u</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ó</i> oraz <i>u</i>

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> opisuje wygląd bohatera porównuje fragmenty tekstów o różnej płaszczyźnie narracyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje pytania dotyczące tekstu podaje większość informacji na temat świata przedstawionego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje uczucia i nastroje bohaterki tekstu opowiada o reakcjach ludzi na nietypowe zachowania dziecka; używa ze zrozumieniem zwrotu <i>mieć mieszane uczucia</i> podaje wszystkie informacje na temat świata przedstawionego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między narratorem pierwszoosobowym i narratorem trzecioosobowym 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi wykonuje oryginalny pod względem treści plakat odnoszący się do problemu odmierności
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>temat</i> i <i>końcówka rzeczownika</i> stara się wyodrębnić temat i końcówkę rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia temat i końcówkę rzeczownika wie, od czego zależy końcówka odmienianego rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia poprawnie temat i końcówkę rzeczowników proponowanych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat synkretyzmu form gramatycznych rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat końcówek rzeczownika do poprawnego zapisu wyrazów

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły kilku wyodrębnionym częściom tekstu • zna pojęcie <i>argument</i> • czyta rady dla formułujących argumenty • czyta informacje na temat bohatera • zna pojęcie <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły wszystkim wyodrębnionym częściom tekstu • wyszukuje w tekście i przytacza informacje na temat bohatera • analizuje podane argumenty • objaśnia na podstawie tekstu i przypisu znaczenie wyrażenia <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły fragmentom tekstu, stosując wypowiedzenia bez czasowników • objaśnia określenia charakteryzujące bohatera • ocenia sytuację i prezentuje opinię na wybrany temat • stosuje w wypowiedzi wyrażenie <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zdarzenia w formie notatki graficznej • opisuje bohatera • podaje argumenty na uzasadnienie swoich poglądów • wypowiada się na temat komizmu w tekście • tworzy hasło słownikowe <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy oryginalny tekst prezentujący w żartobliwy sposób postać rzeczywistą • funkcjonalnie wykorzystuje różne argumenty do przekonania odbiorcy do swojego stanowiska
<ul style="list-style-type: none"> • wie, że podczas odmiany przez przypadki następują wymiany głosek w temacie • zna pojęcie <i>oboczności</i> • wskazuje niektóre oboczności w tematach rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje oboczności w tematach rzeczowników • zna pojęcie <i>tematy oboczne</i> • wykorzystuje wiedzę o wymianie <i>rz : r, ó : o, ch : sz</i> w tematach fleksyjnych do poprawnego zapisu wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i zapisuje różne tematy oboczne rzeczownika • rozpoznaje wymianę <i>e : ø</i> oraz <i>ø : e</i> w tematach obocznych • wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek <i>q : ę</i> w tematach fleksyjnych do poprawnego zapisu wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o wymianie <i>e : ø</i> oraz <i>ø : e</i> w tematach obocznych do poprawnego zapisu wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w tematach fleksyjnych do poprawnego zapisu wyrazów

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • dobiera tytuły do wydzielonych części tekstu • przy niewielkim wsparciu nauczyciela skraca i przekształca zdania • zapisuje w porządku chronologicznym treści szczegółowe dotyczące jednego z wybranych zdarzeń • czyta rady dla piszących plan szczegółowy 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje zdarzenia zgodnie z ich chronologią • samodzielnie skraca i przekształca zdania • porządkuje treści szczegółowe dotyczące dwóch różnych zdarzeń i zapisuje je w porządku chronologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat bohaterów zdarzeń • skraca wypowiedzenia odpowiednio do przyjętego celu • zapisuje w porządku chronologicznym treści dotyczące dwóch różnych zdarzeń • zapisuje plan szczegółowy w formie wypowiedzeń bez czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje miejsca zdarzeń • przekształca wypowiedzenia odpowiednio do przyjętego celu • tworzy poprawny językowo, jednolity stylistycznie plan szczegółowy 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bezbłędne językowo i kompozycyjnie opowiadanie cechujące się oryginalnym ujęciem tematu
<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni <i>h</i> i <i>ch</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ch</i> oraz <i>h</i>

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> określa miejsce zdarzeń i wymienia bohaterów czyta informacje na temat różnych rodzajów lalek teatralnych czyta informacje na temat języka i znaków teatru 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje na temat spektaklu przygotowanego przez głównego bohatera wymienia elementy składające się na teatrzyk lalkowy wymienia większość znaków teatru 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia informacje na temat sztuki wystawianej przez bohatera rozpoznaje funkcje pełnione przez bohatera w teatrze wymienia wszystkie znaki teatru i rozumie ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje reakcje publiczności na przedstawienie ocenia, w której roli bohater czuł się najlepiej omawia znaki teatru w odniesieniu do przedstawienia opisanego w tekście powieści 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o sztuce teatru w wypowiedziach na temat problematyki tekstu i jego bohaterów

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> określa czas i miejsce zdarzeń zna pojęcia <i>bohater historyczny</i> i podaje przykład takiego bohatera z tekstu zna pojęcia <i>wydarzenie historyczne, utwór historyczny</i> ogląda uważnie zdjęcie ołtarza z bazyliki Mariackiej, czyta informacje na temat dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> przyczyta fragmenty tekstu dotyczące czasu i miejsca zdarzeń zna pojęcie <i>archaizm</i> i podaje jego przykład z tekstu odróżnia postacie fikcyjne od historycznych i podaje przykłady takich bohaterów z tekstu objaśnia pojęcia <i>wydarzenie historyczne, utwór historyczny</i> wymienia niektóre elementy ołtarza z bazyliki Mariackiej 	<ul style="list-style-type: none"> selekcjonuje informacje podaje kilka przykładów archaizmów z tekstu sporządza katalog postaci fikcyjnych i historycznych z utworu, korzystając z tekstu i przypisów używa ze zrozumieniem pojęcia <i>wydarzenie historyczne</i> określa temat dzieła, przedstawia wrażenia odbiorcze 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje wyboru najistotniejszych informacji z tekstu określa funkcję archaizmów w tekście opisuje bohatera oraz jego pracę, używając przenośni oraz innych środków stylistycznych funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat utworu historycznego w analizie tekstu porównuje wrażenia odbiorcze współczesne z opisanymi w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych wiedzę na temat funkcji archaizmów w tekście analizuje i interpretuje dzieło artystyczne, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przyimek</i> zna pojęcie <i>wyrażenie przyimkowe</i> rozpoznaje niektóre przyimki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przyimek wśród innych części mowy wie, jak zbudowane jest wyrażenie przyimkowe wie, że przyimek jest nieodmienną i niesamodzielną częścią mowy zna pojęcia <i>przyimki proste</i> i <i>przyimki złożone</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przyimki proste i złożone tworzy przyimki złożone wie, że przyimki wymagają użycia odpowiedniego przypadku rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnych wyrażeń przyimkowych do określenia relacji przestrzennych, czasowych oraz innych zależności używa poprawnych form przypadków rzeczowników w wyrażeniach przyimkowych poprawnie zapisuje przyimki złożone 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przyimków, wyrażeń przyimkowych oraz ich funkcji
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy zna pojęcie liczby i rodzaju rzeczownika oraz przymiotnika wie, że przymiotnik jest najczęściej określeniem rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> określa liczbę i rodzaj przymiotnika wie, że przymiotnik dopasowuje swoją formę do rzeczownika, który określa stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> łączy przymiotniki i rzeczowniki w poprawne związki wyrazowe poprawnie zapisuje cząstkę <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa związków przymiotnika z rzeczownikiem poprawnie zapisuje końcówki <i>ą</i> i <i>ę</i> w zakończeniach przymiotników i rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przymiotników oraz ich funkcji

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • wie, że przymiotnik odmienia się przez przypadki, liczby i rodzaje • rozpoznaje liczbę i rodzaj przymiotnika • odmienia przymiotniki przez przypadki według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • odmienia przymiotniki przez liczby, rodzaje i przypadki • tworzy związki frazeologiczne z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w wypowiedziach poprawne formy przypadków przymiotnika • tworzy poprawne formy rodzajowe przymiotnika w liczbie mnogiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o odmianie przymiotników w wypowiedziach ustnych i pisemnych • stosuje poprawnie i celowo zróżnicowane formy gramatyczne przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące odmiany przymiotników oraz zasad ich pisowni • objaśnia związki między warstwą językową a znaczeniową utworu literackiego
<ul style="list-style-type: none"> • czyta teksty pieśni, korzysta z przypisów • ogląda reprodukcje obrazów i czyta informacje o Legionach Polskich • zna pojęcia <i>pieśń</i> oraz <i>liryka patriotyczna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kto wypowiada się w pieśni • wskazuje wyrażenia mówiące o godności i poświęceniu żołnierzy • wyszukuje w tekście refren, powtórzenia, rymy, określa liczbę wersów i sylab 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obrazy poetyckie • wypowiada się na temat wartości cenionych przez bohaterów pieśni • omawia czynniki wpływające na melodyjność tekstów pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w formie wskazówek informacje na temat obrazów poetyckich • hierarchizuje wartości odnoszące się do postawy żołnierzy • używa ze zrozumieniem terminów <i>liryka patriotyczna</i> oraz <i>pieśń</i> w odniesieniu do utworów <i>My, Pierwsza Brygada i Piechota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie analizy tekstów pieśni formułuje wnioski o charakterze ogólnym, dotyczące uniwersalnych wartości etycznych • twórczo wykorzystuje w wypowiedziach na temat tekstu posiadaną wiedzę historyczną

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy pisane wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni wielką i małą literą
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>liczebnik</i> wie, na jakie pytania odpowiada liczebnik rozpoznaje niektóre liczebniki 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że liczebnik jest najczęściej określeniem rzeczownika rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o tym, że liczebnik dostosowuje swoją formę do określanego rzeczownika posługuje się związkami frazeologicznymi zawierającymi liczebniki 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnych form liczebników w związkach wyrazowych odróżnia liczebniki od rzeczowników odliczebnikowych 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i funkcji liczebników

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem teksty oraz informacje o Powstaniu Warszawskim zna pojęcie <i>konspiracja</i> wyjaśnia, kim był Józef „Ziutek” Szczepański czyta informacje o Krystynie Krahełskiej pisze ogłoszenie informujące o koncercie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących głównego bohatera wspomnień wypowiada się na temat walk powstańczych opowiada o kolejnych zdarzeniach z komiksu pisze notatkę o Poczcie Harcerskiej 	<ul style="list-style-type: none"> określa odbiorcę wypowiedzi poetyckiej omawia okoliczności zdarzeń, przedstawia tytułową postać używa ze zrozumieniem słowa <i>konspiracja</i> opisuje pomnik Małego Powstańca 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje pytania dotyczące działań i przeżyć bohatera wyraża opinię na temat zdarzeń przedstawionych w tekście określa intencje wypowiedzi określa rolę piosenek patriotycznych podczas powstania dzieli się wrażeniami na temat wirtualnego muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i interpretuje teksty kultury (komiks, piosenka, wspomnienia, pomnik), swobodnie odwołując się do kontekstów historycznych
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>liczebniki główne</i> zna pojęcie <i>liczebniki porządkowe</i> wie, co określają liczebniki główne i porządkowe odróżnia cyfry arabskie od rzymskich 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że liczebniki główne i porządkowe odmieniają się przez przypadki i rodzaje odróżnia liczebniki główne od porządkowych odmienia liczebniki przez przypadki według wzoru zna zasady zapisu liczebników głównych i porządkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o odmianie liczebników w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady zapisu liczebników głównych i porządkowych cyframi arabskimi i rzymskimi 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa w opisie liczebników głównych i porządkowych zapisuje poprawnie liczebniki główne i porządkowe cyframi arabskimi i rzymskimi 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące funkcji liczebników głównych i porządkowych

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie wiersz i określa jego temat zna pojęcie <i>bohater liryczny</i> zna pojęcie <i>wykrzyknienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę tekstu przytacza epitety i porównania dotyczące bohatera lirycznego wyszukuje w wierszu fragmenty oddające emocje osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sytuacji przedstawionej w wierszu przytacza przenośnię dotyczącą bohatera tekstu czyta fragmenty wiersza, oddając głosem natężenie uczuć i przeżyć 	<ul style="list-style-type: none"> określa, kim może być podmiot liryczny opisuje bohatera lirycznego określa funkcję wykrzyknień w kontekście treści wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tekst na poziomie metaforycznym funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza
<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst prasowy podaje informacje na temat osiągnięć bohaterki tekstu prasowego zna pojęcie <i>artykuł prasowy</i> czyta rady dla piszących podziękowanie przy niewielkim wsparciu nauczyciela tworzy tekst podziękowań 	<ul style="list-style-type: none"> wynotowuje informacje z tekstu określa czynniki decydujące o sukcesie sportsmenki przytacza tytuł artykułu i śródtytuły porównuje artykuł prasowy i powieść według wybranych kryteriów pisze tekst podziękowań, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście najistotniejsze informacje prezentuje bohaterkę tekstu objaśnia i komentuje tytuł artykułu porównuje artykuł prasowy i tekst literacki wyszukuje informacje o wydarzeniach o charakterze charytatywnym i pisze tekst podziękowań dla organizatorów imprezy 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych wyraża opinię na temat postawy bohaterki określa funkcję śródtytułów w artykule prasowym pisze poprawny językowo i stylistycznie tekst podziękowań 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o tekstach dziennikarskich w wypowiedziach na temat omawianego artykułu prasowego formułuje twórcze uwagi i przemyślane wskazówki ułatwiające innym uczniom pracę

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje przyimki złożone i wyrażenia przyimkowe w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni łącznej i rozdzielnej
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, przysłówkami i liczebnikami korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu <i>nie</i> z różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>nie</i>

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest wypowiedzenie • wie, w jakim celu są używane wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące • wie, czym różni się zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające w zależności od celu wypowiedzi • stosuje wypowiedzenia wykrzyknikowe dla uzyskania ekspresji wypowiedzi • odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje równoważniki zdań • przekształca wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zdania i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu • stosuje konsekwentnie wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zapisie planu zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie różne typy wypowiedzeń odpowiednio od sytuacji komunikacyjnej • określa znaczenie łacińskich sentencji, korzystając z różnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów wypowiedzeń w wypowiedziach ustnych i pisemnych

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> dopasowuje zdarzenia z tekstu do ilustracji przycacza fragment tekstu na wskazany temat podaje kilka określeń charakteryzujących głównego bohatera czyta definicję słowa <i>prometejski</i> czyta informacje na temat mitu o czterech wiekach ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje ilustracje zgodnie z chronologią zdarzeń mitu opisuje bohatera za pomocą różnorodnych określeń wyraża opinię na temat wartości darów tytana charakteryzuje krótko każdy z czterech wieków ludzkości przedstawionych w greckim micie 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o życiu ludzi stworzonych przez Prometeusza wymienia czyny tytana potwierdzające główne cechy jego osobowości wskazuje określenia synonimiczne w podanym zestawie wyrazów wyjaśnia znaczenia wyrazu <i>prometejski</i>, odwołując się do tekstu mitu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje problem, jak zmieniło się życie ludzi za sprawą tytana zestawia kontekst biblijny i mityczny dotyczący historii stworzenia człowieka formułuje wypowiedź na temat współczesnych dobroczyńców ludzkości wyjaśnia funkcję mitu o Prometeuszu 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje ocenę moralną działań bohaterów, odwołując się do uniwersalnych wartości etycznych na podstawie analizy tekstu formułuje wnioski o charakterze ogólnym, dotyczące społecznej funkcji mitów

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu orzeczenie rozpoznaje w zdaniu podmiot zna pojęcie <i>związek główny w zdaniu</i> wie, że funkcję podmiotu w zdaniu pełni najczęściej rzeczownik w mianowniku wie, że funkcję orzeczenia w zdaniu pełni najczęściej czasownik w formie osobowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia związek główny w zdaniu i zna jego funkcję wyodrębnia związki poboczne i zna ich funkcje wie, z czego się składa grupa podmiotu i grupa orzeczenia w zdaniu zna pojęcie <i>podmiot gramatyczny</i> zna pojęcia <i>podmiot szeregowy</i> i <i>podmiot towarzyszący</i> zna pojęcie orzeczenie czasownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat zależności form czasownika w roli orzeczenia i rzeczownika w roli podmiotu w wypowiedziach ustnych i pisemnych wyodrębnia grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu rozpoznaje podmiot gramatyczny w zdaniu rozpoznaje podmiot szeregowy i podmiot towarzyszący w zdaniu rozpoznaje orzeczenie czasownikowe w zdaniu wie, że funkcję orzeczenia mogą pełnić wyrazy typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> z towarzyszącym im bezokolicznikiem 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne związki wyrazowe w wypowiedzeniach świadomie rozwija zdania, rozbudowując grupę podmiotu lub orzeczenia funkcjonalnie i poprawnie używa podmiotu gramatycznego, szeregowego lub towarzyszącego w zdaniu funkcjonalnie i poprawnie używa orzeczenia czasownikowego oraz orzeczenia z wyrazami typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo wykorzystuje wiedzę na temat orzeczeń i podmiotów oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach funkcjonalnie stosuje różne typy podmiotów i orzeczeń

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> określa adresata opowieści opowiada o sytuacji wymagającej podjęcia decyzji odczytuje fragmenty mówiące o uczuciach Demeter zna pojęcie <i>uosobienie</i> (<i>personifikacja</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje imiona wymienionych w micie bogów w formie notatki graficznej podaje możliwe rozwiązania sytuacji wymagającej podjęcia decyzji krótko opisuje pejzaże przedstawione na ilustracjach objaśnia pojęcie <i>uosobienie</i> (<i>personifikacja</i>), odwołując się do przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza szczegółowy plan zdarzeń opowieści przedstawia pozytywne i negatywne skutki różnych rozwiązań sytuacji dopasowuje reprodukcje do wybranych części mitu wskazuje podobieństwa i różnice między bohaterami mitycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje zdarzenia, wchodząc w rolę jednej z postaci określa skutki podjętych decyzji, omawia uczucia Demeter, używając słów i wyrażeń synonimicznych wyjaśnia funkcję mitu o Demeter i Korze 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własny punkt widzenia na temat tekstu literackiego, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przydawka</i> wie, na jakie pytania najczęściej odpowiada przydawka rozpoznaje w zdaniu niektóre przydawki 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>przydawka</i>, określając jej funkcję w zdaniu wie, jakimi częściami mowy może być wyrażona przydawka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki i zna ich funkcje składniowe przekształca przydawki w formie wyrażenia przyimkowego w przydawki wyrażone przymiotnikiem i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone różnymi częściami mowy buduje poprawne związki wyrazowe z przydawkami funkcjonalnie używa przydawek różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat przydawek oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> opisuje miejsca zdarzeń z mitu i określa, które są realistyczne, a które fantastyczne wyjaśnia, za co został ukarany Syzyf wie, jaką funkcję pełniły mity greckie 	<ul style="list-style-type: none"> układa szczegółowy plan zdarzeń jednej z głównych części mitu opisuje sposób ukarania Syzyfa objaśnia funkcje mitów greckich 	<ul style="list-style-type: none"> układa szczegółowy plan zdarzeń mitu wyraża opinię na temat kary dla Syzyfa omawia przesłanie mitu korynckiego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wyobrażenia starożytnych Greków dotyczące życia i śmierci zapisuje przesłanie mitu w formie rad 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalny sposób ukazania uwspółcześnionej postaci mitologicznej
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>dopełnienie</i> wie, na jakie pytania odpowiada dopełnienie rozpoznaje w zdaniu niektóre dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>dopełnienie</i>, określając jego funkcję w zdaniu wie, jakimi częściami mowy jest wyrażone dopełnienie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu dopełnienia i zna ich funkcje składniowe określa formę gramatyczną rzeczowników pełniących funkcję dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawne związki wyrazowe z dopełnieniami funkcjonalnie stosuje dopełnienia w tworzeniu konstrukcji zdaniowych 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat dopełnień oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> wymienia bohaterów mitu porządkuje zdarzenia w układzie chronologicznym czyta uważnie wskazany fragment utworu zna pojęcie <i>wątek</i> wyszukuje znaczenie podanych frazeologizmów czyta informacje na temat kultury minojskiej 	<ul style="list-style-type: none"> selekcjonuje informacje na temat bohaterów mitu nadaje tytuły wydarzeniom opowiada mitologiczną historię z punktu widzenia wskazanego bohatera objaśnia pojęcie <i>wątek</i> używa we właściwym kontekście frazeologizmów związanych z omawianym mitem tworzy opowieść inspirowaną mitem 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje dwie historie mitologiczne wnioskuje na podstawie działań bohatera o jego cechach charakteru nazywa uczucia bohaterki objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne wyrazu <i>labirynt</i> porównuje bohaterów mitologicznych z bohaterami współczesnej popkultury 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia postawę bohatera przytacza właściwe argumenty na poparcie stanowiska rozpoznaje emocje bohaterki omawia symboliczne znaczenie mitologicznej postaci odwołuje się podczas analizy mitu do różnych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i w oryginalny sposób wykorzystuje wiedzę na temat mitologicznych bohaterów do stworzenia scenariusza gry komputerowej
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>okolicznik</i> wie na jakie pytania odpowiadają okoliczniki zna trzy typy okoliczników: czasu, miejsca i sposobu rozpoznaje w zdaniu niektóre okoliczniki 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>okolicznik</i>, określając jego funkcję w zdaniu wie, na jakie pytania odpowiadają okoliczniki różnych typów 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone okoliczniki odróżnia okolicznik czasu, miejsca i sposobu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu okoliczniki wyrażone różnymi częściami mowy tworzy poprawne związki wyrazowe z okolicznikami funkcjonalnie używa okoliczników różnego typu w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów okoliczników oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst o podróży Odyseusza oraz informacje o wojnie trojańskiej określa czas zdarzeń zna związki wyrazowe <i>syreni śpiew</i> oraz <i>znajdować się między Scyllą a Charybdą</i> czyta rady dla tworzących prezentację multimedialną przy wsparciu nauczyciela tworzy prostą prezentację multimedialną 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsca, o których mowa w tekście nadaje tytuły przygodom Odyseusza stosuje w opisie syren epitety i porównania tworzy opowieść inspirowaną mitem tworzy prezentację multimedialną, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o miejscach zdarzeń, używając określeń o charakterze przenośnym ocenia przygody we wskazanych kategoriach opowiada o wybranym zdarzeniu z różnych punktów widzenia wyodrębnia w tekście związki wyrazowe wskazujące na różnicę między czasem zdarzeń a czasem opowiadania tworzy prezentację multimedialną, wykorzystując funkcjonalnie różne źródła informacji 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o obyczajach w kraju Feaków rozpoznaje bohaterów na podstawie ich wypowiedzi wspomina wybrane zdarzenie, wchodząc w rolę bohatera zdarzeń tworzy poprawną merytorycznie, językowo i kompozycyjnie prezentację multimedialną 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy prezentację multimedialną, wykorzystując funkcjonalnie wiedzę na temat praw autorskich i możliwości korzystania z wolnych zasobów sieci

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje związki wyrazowe w zdaniu buduje zdania z podanych związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia na wykresie zależności logiczne między wyrazami wymienia pytania, na które odpowiadają wyrazy określające 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związki logiczne między wyrazami, wykorzystując odpowiednie schematy używa ze zrozumieniem pojęć <i>podmiot</i>, <i>orzeczenie</i>, <i>przydawka</i>, <i>okolicznik</i>, <i>dopełnienie</i> podczas analizy składniowej zdania 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia związki wyrazowe i strukturę zdania, wykorzystując odpowiednie schematy i notatki graficzne używa funkcjonalnie nazw wszystkich części zdania podczas jego analizy składniowej 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat związków wyrazowych w zdaniu formuluje twórcze wskazówki ułatwiające innym uczniom analizę zdania
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w zdaniu podmiot, orzeczenie wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych zna pojęcia <i>związek zgody</i>, <i>związek rządu</i>, <i>związek przynależności</i> nazywa niektóre typy związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> określa formy gramatyczne wyrazów w związkach wyrazowych wyodrębnia związki poboczne objaśnia pojęcia <i>związek zgody</i>, <i>związek rządu</i>, <i>związek przynależności</i> wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat zależności form czasownika w roli orzeczenia i rzeczownika w roli podmiotu w wypowiedziach ustnych i pisemnych używa ze zrozumieniem pojęć <i>związek zgody</i>, <i>związek rządu</i>, <i>związek przynależności</i> odróżnia różne typy związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje przydawkę, dopełnienie i okolicznik w tworzeniu poprawnych konstrukcji zdaniowych używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów związków wyrazowych w zdaniu

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsca przywołane w tekście podaje określenia dotyczące każdego bohatera wyszukuje w słowniku znaczenie wyrażenia <i>ikarowy lot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje nazwy miejsc w odniesieniu do treści mitu zestawia określenia na zasadzie przeciwieństwa objaśnia znaczenie wyrażenia <i>ikarowy lot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zdarzenia w formie komiksu opisuje bohaterów, wykorzystując inny tekst kultury (rzeźbę) używa ze zrozumieniem wyrażenia <i>ikarowy lot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje zdarzenia z perspektywy bohatera mitu interpretuje treść obrazu odwołującego się do mitu tworzy tekst inspirowany dziełem rzeźbiarza 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i interpretuje mit, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych
<ul style="list-style-type: none"> określa czas i miejsce zdarzeń zapisuje plan ramowy opowieści zna pojęcie <i>podanie</i> opowiada o obrzędzie postrzyżyn przycząca z tekstu przysłowie dotyczące gościnności 	<ul style="list-style-type: none"> przycząca fragment utworu informujący o czasie i miejscu zdarzeń zestawia informacje z drzewa genealogicznego z tekstem wyodrębnia i oznacza zdarzenie nieprawdopodobne objaśnia pojęcie <i>podanie</i> tworzy tekst życzeń z okazji postrzyżyn 	<ul style="list-style-type: none"> podaje wyczerpujące informacje o bohaterach tekstu czyta tekst, wchodząc w rolę wędrownego poety wymienia wartości cenione przez Polan tworzy scenariusz audycji telewizyjnej na temat obrzędu opisanego w podaniu 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje informacje o bohaterach w formie notatki graficznej wyodrębnia różnice między elementami świata przedstawionego baśni i podania tworzy wypowiedź o charakterze perswazyjnym, dobierając odpowiednie argumenty określa funkcję pieśni w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy interesującą wypowiedź o charakterze przemowy, używając funkcjonalnie różnorodnych argumentów

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, z częstką <i>nie</i> pisane wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, cząstki <i>nie</i>, wielkiej i małej litery korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, z częstką <i>nie</i> pisanych wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, z częstką <i>nie</i> pisanych wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, z częstką <i>nie</i> pisanych wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i>, cząstki <i>nie</i> oraz wielką i małą literą
<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia podmiot i orzeczenie w zdaniu wie, czym różni się zdanie pojedyncze rozwinięte od zdania pojedynczego nierozwiniętego zna pojęcia <i>zdanie pojedyncze</i> i <i>zdanie złożone</i> wyodrębnia zdania w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte rozpoznaje określenia podmiotu i orzeczenia objaśnia budowę zdania złożonego zna pojęcie <i>zdania składowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte – odpowiednio do przyjętego celu odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego objaśnia sposób łączenia zdań składowych w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie rozwija zdanie w celu wzbogacenia odpowiedzi poprawnie wyznacza granice zdań pojedynczych i złożonych w wypowiedzeniach oddziela przecinkami zdania składowe w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań pojedynczych i złożonych w dłuższych wypowiedziach ustnych i pisemnych

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> wymienia miejsca zdarzeń, niektóre wskazuje na mapie zna pojęcie <i>akcja</i> prezentuje głównego bohatera zna pojęcie <i>sentencja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsca zdarzeń legendy objaśnia pojęcie <i>akcja</i> na przykładzie legendy o złotej kacze formułuje pytania adresowane do bohatera wyszukuje w tekście wypowiedź o charakterze sentencji 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły wydzielonym częściom tekstu analizuje związki przyczynowo-skutkowe w legendzie wyszukuje w tekście kolokwializmy przedstawia opinię na temat wartości w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o najbardziej emocjonujących zdarzeniach uzasadnia, że opowieść o złotej kacze jest legendą określa wpływ języka (kolokwializmy) na charakterystykę postaci ocenia i określa postawę bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zdanie złożone zna pojęcie <i>zdanie współzależnie złożone</i> wie, że istnieją różne typy zdań współzależnie złożonych, zna niektóre z nich 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdania współzależnie złożone</i> na przykładach zna cztery typy zdań złożonych: łączne, rozłączne, przeciwstawne i wynikowe zna najczęściej używane spójniki w poszczególnych typach zdań współzależnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia treści przekazywane przez zdania współzależnie złożone różnego typu określa typy zdań złożonych współzależnie przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach współzależnie złożonych, używając wykresów stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań współzależnie złożonych różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie tworzy zdania współzależnie złożone różnego typu bezbłędnie stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań współzależnie złożonych różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów zdań współzależnie złożonych w wypowiedziach ustnych i pisemnych

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst legendy oraz informacje na temat Twardowskiego • wymienia bohaterów utworu • wyodrębnia kwestie wypowiedziane przez poszczególnych bohaterów • zna pojęcie <i>cudzysłów</i> • zna funkcję przypisów 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje legendę o panu Twardowskim z treścią wiersza, wskazuje podobieństwa i różnice • wskazuje postacie pierwszoplanowe • dopasowuje emotikony do ilustracji • określa na podstawie przypisów znaczenie większości wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia tytuł utworu • nadaje jednorodne językowo tytuły ilustracjom obok tekstu • rozpoznaje nastrój zdarzeń i emocje bohaterów • określa funkcję cudzysłówów w tekście wiersza • określa na podstawie przypisów znaczenie wszystkich wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa fantastyczny i realistyczny charakter zdarzeń przedstawionych na ilustracjach • wyodrębnia w tekście wyrazy wpływające na nastrój tajemniczości • czyta tekst z podziałem na role, podkreślając odpowiednią modulacją nastrój i emocje bohaterów • wskazuje i omawia elementy komizmu w utworze • rozpoznaje znaczenie łańciskich wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje różne elementy świata przedstawionego utworu, swobodnie wykorzystując werbalne i pozawerbalne środki wyrazu • tworzy opowieść z perspektywy świadka zdarzeń, oryginalną pod względem treści, formy języka i stylu

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie teksty fraszek Jana Sztaudyngera zna pojęcie <i>apostrofa</i> zna pojęcie <i>puenta</i> opisuje wyobrażenie muzy 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę fraszek objaśnia pojęcie <i>apostrofa</i> objaśnia pojęcie <i>puenta</i> prezentuje wyobrażenie poety 	<ul style="list-style-type: none"> określa charakter fraszek objaśnia, czym jest poezja i poezjowanie rozpoznaje adresata wypowiedzi lirycznej rozpoznaje apostrofę i puentę 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje różnice stylistyczne dotyczące języka poetyckiego i naukowego określa intencje wypowiedzi podmiotu lirycznego wskazuje analogie między tekstami fraszek a ich ilustracją 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych wiadomości na temat stylów funkcjonalnych języka
<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego w celu sprawdzenia poprawnego zapisu wyrazów podjmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego oraz słownika wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> zna funkcje słownika wyrazów bliskoznacznych zna funkcję słownika języka polskiego i słownika wyrazów obcych korzysta ze słownika języka polskiego i słownika wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych objaśnia budowę haseł w słowniku języka polskiego i słowniku wyrazów obcych uogólnia w formie notatki graficznej wiedzę na temat słowników 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta, odpowiednio do potrzeb, z różnych typów słowników rozpoznaje znaczenie skrótów stosowanych w słowniku języka polskiego tworzy poprawne związki wyrazowe z użyciem wyrazów obcego pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się słownikami języka polskiego oraz wyrazów obcych, swobodnie korzystając ze skrótów, odsyłaczy i innych informacji

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie tekst wyszukuje informacje z tekstu na temat głównego bohatera czyta rady dla piszących dedykację przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze dedykację 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje miejsce zdarzeń opowiada o marzeniach głównego bohatera pisze dedykację, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje głównego bohatera objaśnia, na czym polega potęga słowa wyraża opinię na temat poezji pisze poprawną językowo i stylistycznie dedykację 	<ul style="list-style-type: none"> przytacza argumenty wskazujące na obrazowanie fantastyczne w utworze omawia zachowania postaci fantastycznych zestawia wartość poetyckiego wyobrażenia oraz jego dosłownej ilustracji pisze bezbłędną dedykację 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy oryginalne pod względem treści i języka teksty dziennikarskie inspirowane tekstem literackim tworzy bezbłędną dedykację – oryginalną pod względem treści i stylu
<ul style="list-style-type: none"> wymienia kolejne litery alfabetu zna różnicę między głoską a literą 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce zna dwuznaki stosowane w polskim piśmie odróżnia samogłoski od spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia wpływ pojedynczych głosek na zmiany znaczenia wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat liter, głosek, alfabetu w różnych sytuacjach problemowych

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>głoski dźwięczne</i> i <i>głoski bezdźwięczne</i> podaje przykłady głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że wszystkie samogłoski są dźwięczne wymienia kilka par głosek różniących się dźwięcznością wie, w jakich okolicznościach głoski dźwięczne mogą być wymawiane bezdźwięcznie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pary głosek różniących się dźwięcznością wymienia spółgłoski nieposiadające odpowiedników bezdźwięcznych wie, w jakich okolicznościach głoski bezdźwięczne mogą być wymawiane dźwięcznie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje inne formy wyrazu lub wyrazy pokrewne dla uzasadnienia pisowni głoski dźwięcznej 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w różnych sytuacjach problemowych
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>wyrazy dźwiękonaśladowcze</i> wyjaśnia pochodzenie dźwięków wymienionych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>wyrazy dźwiękonaśladowcze</i> określa adresata wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>onomatopeja</i> określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje ze zrozumieniem pojęcie onomatopeja określa funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje i objaśnia związki pomiędzy warstwą brzmieniową i znaczeniową utworu poetyckiego
<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady dotyczące oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie oznacza głoski dźwięczne i bezdźwięczne w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> zna różne funkcje litery <i>i</i> zna pojęcia <i>spółgłoski twarde</i> i <i>spółgłoski miękkie</i> zna sposoby oznaczania miękkości spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia na przykładach różne funkcje litery <i>i</i> objaśnia pojęcia <i>spółgłoski twarde</i> i <i>spółgłoski miękkie</i> odróżnia spółgłoski twarde od miękkich 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>znaki diakrytyczne</i> wskazuje różnice w wymowie spółgłosek twardych i miękkich stosuje zasady dotyczące zapisu spółgłosek miękkich i zmiękczonech 	<ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem pojęcia <i>znaki diakrytyczne</i> zapisuje poprawnie spółgłoski miękkie i zmiękczone 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek miękkich i twardych w różnych sytuacjach problemowych
<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady rymujących się wyrazów z wiersza wie, że istnieją różne typy rymów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję pojęcia <i>rym</i> zna pojęcia <i>rymy męskie</i> oraz <i>rymy żeńskie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje uosobienie w wierszu odróżnia rymy żeńskie od męskich zna pojęcia <i>rymy dokładne</i> oraz <i>rymy niedokładne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje spółbrzmienia identyczne i podobne w parach rymujących się wyrazów określa funkcję rymów w wierszu tworzy różne typy rymów 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedzi o charakterze poetyckim, w których twórczo wykorzystuje wiedzę na temat funkcji różnych typów rymów
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady oznaczania spółgłosek miękkich korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów ze spółgłoskami miękkimi 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie oznaczania głosek miękkich

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • wie, że ośrodkiem sylaby jest samogłoska • dzieli wyrazy na sylaby • czyta informacje na temat zasad przenoszenia wyrazów do następnej linii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy o podanej liczbie sylab • zna zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii • wskazuje różne miejsca podziału w wyrazach wielosylabowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przenosi wyrazy do następnej linii, dzieląc je poprawnie na sylaby • używa terminu <i>zglaszka</i> zamiennie z terminem <i>syłaba</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat podziału wyrazów na sylaby w różnych sytuacjach problemowych
<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie wiersz • nazywa wrażenia czytelnicze • wskazuje epitety w wierszu • zna pojęcie <i>nastrój wiersza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno fragmenty wiersza • opisuje sytuację z wiersza • wskazuje porównanie • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuację z wiersza • wymienia środki poetyckie użyte do opisu słońca • przedstawia własnymi słowami obraz poetycki 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala nadawcę i odbiorcę wypowiedzi • objaśnia znaczenie metafor • analizuje wpływ różnych środków poetyckich na nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tekst wiersza na poziomie metaforycznym • opisuje wybrane miejsca, wykorzystując funkcjonalnie poetyckie środki językowe
<ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie fragmentu <i>Pana Tadeusza</i> • wymienia bohaterów koncertu • wyszukuje w tekście wyrazy dźwiękonaśladowcze • wymienia elementy wpływające na rytm utworu • posługuje się ze zrozumieniem terminem <i>melorecytacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa i opisuje miejsce zdarzeń • wyodrębnia kolejne części opisu • wyraża opinię na temat różnych dźwięków wyrażonych za pomocą onomatopei • określa charakter epitetów użytych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje utwór, zestawiając jego treść z dziełami malarskimi • nadaje tytuły poszczególnym częściom opisu • analizuje warstwę brzmieniową utworu • opisuje obrazy poetyckie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię na temat miejsc zaprezentowanych na obrazach • określa, jak zmienia się nastrój utworu • określa funkcję dźwiękonaśladowstwa • określa funkcję metafor 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje i objaśnia związki między warstwą brzmieniową i znaczeniową utworu poetyckiego

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> nazywa różne elementy krajobrazu zna kompozycję opisu miejsca przy niewielkim wsparciu nauczyciela tworzy opis krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie określeń opisujących różne elementy krajobrazu używa słów podkreślających przestrzenność opisu tworzy prosty opis krajobrazu, korzystając z rad dla opisujących krajobraz 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie określeń wartościujących tworzy opis krajobrazu, używając różnorodnych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> określa elementy krajobrazu za pomocą środków poetyckiego obrazowania tworzy rozbudowany, poprawny kompozycyjnie, językowo i stylistycznie opis krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy bezbłędny językowo opis krajobrazu – oryginalny pod względem treści i stylu
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i> objaśnia znaczenie wybranych frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia dosłowne i niedosłowne użycie związków wyrazowych objaśnia pojęcie <i>związek frazeologiczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia znaczenie większości podanych frazeologizmów używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych tworzy wypowiedzenia wyjaśniające znaczenie frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i funkcjonalnie posługuje się w wypowiedziach ustnych i pisemnych różnymi związkami frazeologicznymi

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady dotyczące pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>, stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje zakończenia <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>
<ul style="list-style-type: none"> podjmuje próby korzystania ze frazeologicznego wie, jak zbudowane są hasła w słowniku frazeologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> zna funkcję słownika frazeologicznego korzysta ze słownika frazeologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia budowę haseł w słowniku frazeologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się słownikiem frazeologicznym ze świadomością jego funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> celowo korzysta ze słowników różnego typu
<ul style="list-style-type: none"> zna oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się oficjalną i nieoficjalną formą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego 	<ul style="list-style-type: none"> zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej formie polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat odmian polszczyzny w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>q</i> i <i>ę</i> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i> korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady dotyczące pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i>, stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach stosuje zasady pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach poprawnie zapisuje końcówki <i>-em</i> i <i>-om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni końcówek <i>-ę</i>, <i>-em</i>, <i>-q</i>, <i>-om</i>

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>postacie epizodyczne</i> opisuje okoliczności zdarzenia zna pojęcie <i>powieść podróżnicza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia postacie epizodyczne rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących tekstu ocenia decyzję bohatera objaśnia pojęcie <i>powieść podróżnicza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje informacje o bohaterach drugoplanowych wyszukuje na mapie miejsca zdarzeń i podaje informacje na ich temat wyjaśnia, dlaczego powieść Juliusza Verne'a można nazwać <i>podróżniczą</i> 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje głównego bohatera powieści, używa ze zrozumieniem słów <i>perfekcjonista, stoicki spokój</i> wyjaśnia przyczyny kłopotów bohatera podaje przykłady innych powieści podróżniczych 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo wykorzystuje w pracach projektowych informacje wyszukane w różnych źródłach informacji
<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem tekst pisze plan zdarzeń dotyczący przebiegu uroczystości czyta rady dla piszących sprawozdanie przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> odpowiada na podstawowe pytania dotyczące podróży bohaterów opisuje wrażenia uczestników wycieczki opisuje miejsca pisze sprawozdanie, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje mapę podróży bohaterów przedstawia opinię na temat miejsca zdarzeń opowiada o miejscach, wchodząc w rolę przewodnika pisze poprawne kompozycyjnie i stylistycznie sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, kto relacjonuje zdarzenia przedstawione w tekście rozpoznaje elementy oceny wśród wypowiedzi o charakterze informacyjnym wyciąga wnioski na podstawie wypowiedzi bohatera pisze poprawne językowo sprawozdanie zawierające oceny, opinie lub wnioski autora 	<ul style="list-style-type: none"> pisze bezbłędne językowo i oryginalne pod względem formy i treści sprawozdanie z podróży

AUTORZY: Ewa Horwarth, Anita Żegleń

Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • stosuje kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu wypowiedzeń • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń • zna wybrane zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych wiedzę na temat funkcji znaków interpunkcyjnych na końcu wypowiedzeń • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat zasad użycia przecinków z zdaniach pojedynczych złożonych
<ul style="list-style-type: none"> • określa temat utworu • wyszukuje informacje o miejscu zdarzeń • formułuje pytania dotyczące tekstu • zna pojęcie <i>powieść detektywistyczna</i> • określa narratora w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • notuje informacje o miejscu zdarzeń • formułuje pytania wynikające z pogłębionej analizy zdarzeń w utworze • objaśnia pojęcie <i>powieść detektywistyczna</i> • wyraża opinię na temat sposobu przedstawienia zdarzeń przez narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o działaniach podejmowanych przez bohaterów • posługuje się ze zrozumieniem pojęciem <i>dedukcja</i> • wnioskuje na temat zachowania bohatera • rozpoznaje uczucia bohaterki tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje wiedzę na temat bohaterów • wyciąga wnioski oparte na przesłankach z tekstu • wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę na temat powieści detektywistycznej w analizie tekstu • określa funkcję stylistyczną kolokwializmów w wypowiedziach bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bezbłędne językowo i kompozycyjnie opowiadanie cechujące się oryginalnym ujęciem tematu

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
I. Kształcenie literackie i kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu dostrzega obrazy poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy tekstów podejmujących grę z konwencją literacką analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów poetyckich 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości wypowiada się na temat fantastyki w baśniach, mitach i legendach 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego mitu, legendy, baśni 	<ul style="list-style-type: none"> stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów dostrzega i objaśnia związki między warstwą językową, brzmieniową a semantyczną utworów poetyckich w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czytany utwór jako baśń, mit, legendę, dziennik, pamiętnik, powieść detektywistyczną i podróżniczą 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy gatunkowe baśni, mitu, legendy, dziennika, pamiętnika 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich omawia funkcję mitów i legend 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>epitet</i>, <i>porównanie</i>, <i>przenośnia</i>, <i>uosobienie</i>, <i>ożywienie</i>, wyraz <i>dźwiękonaśladowczy</i>, <i>apostrofa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście niektóre epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienie i ożywienie), wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienia i ożywienia), wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych w czytanych utworach 	<p>tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury
	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tytuł, podtytuł, puentę utworu wskazuje punkt kulminacyjny w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega funkcję tytułu, podtytułu, puenty, punktu kulminacyjnego jako elementu konstrukcyjnego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wpływ tytułu, podtytułu, puenty na interpretację tekstu 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu, zna pojęcie <i>rytm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia wiersz rymowy od wiersza bez rymów 	<ul style="list-style-type: none"> określa wers, zwrotkę, refren, rymy, liczbę sylab w wersie jako elementy rytmizujące wypowiedź zna pojęcia <i>rymy męskie</i> i <i>żeńskie</i> oraz <i>rymy dokładne</i> i <i>niedokładne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie pojęć <i>wiersz rymowy</i>, <i>bezrymowy</i> oraz <i>rymy</i> i <i>rytm</i> podczas analizy wiersza 	
	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć wątek i akcja 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń 	
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>dialog</i>, wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>dialog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposób zapisu dialogu w tekście 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>podmiot liryczny, narrator, bohater</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> określa motyw działania bohatera, określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach 	
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>narracja pierwszoosobowa i narracja trzecioosobowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach narracji w analizie tekstu 	
	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy bohaterów różnych typów objaśnia, czym cechuje się bohater historyczny 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje swój pogląd na temat bohatera głównego 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci głównej w utworze 	
	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problematykę utworu 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>wątek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>wątek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie pojęcia <i>wątek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> skazuje różne wątki w utworze 	
	<ul style="list-style-type: none"> nazywa swoje reakcje czytelnicze 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury 	
	<ul style="list-style-type: none"> odbiera teksty literackie na poziomie dosłownym 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie proste przerośne znaczenia w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje przerośne sensory utworów opartych na nieskomplikowanych konstrukcjach 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przerośnych znaczeń w tekstach 	
	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich i filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> określa doświadczenia i sytuację bohaterów literackich oraz filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnych nastolatków 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat wybranych zagadnień i znaczeń utworu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własne rozumienie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia swoje rozumienie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu 	
	<ul style="list-style-type: none"> podejmuje próbę interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury 	
	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat postaci literackiej, wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża opinię na temat bohaterów i zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia bohatera literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji 	
	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami: <i>dobro – zło, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, pokój – wojna</i> w odniesieniu do treści omawianych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia wartości i ich przeciwieństwa w utworach na zasadzie kontrastu 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje tekst literacki rozpoznaje artykuł prasowy 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje tekst informacyjny wymienia cechy artykułu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia tekst literacki od informacyjnego odróżnia tekst prasowy od literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego, prasowego 	
	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje informacje wyrażone wprost 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio 	
	<ul style="list-style-type: none"> określa temat tekstu używa pojęcia <i>przesłanie</i> w odniesieniu do legendy i mitu 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski z tekstu odczytuje przesłanie niektórych legend i mitów 	<ul style="list-style-type: none"> określa główną myśl tekstu odczytuje przesłania legend i mitów 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i interpretuje główną myśl tekstu formułuje samodzielnie przesłanie legendy i mitu 	
	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia w tekście części kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia 	<ul style="list-style-type: none"> omawia relacje między częściami wypowiedzi 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> wydobywa z tekstu wskazane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje informacje z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia informacje ważne od drugorzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> hierarchizuje informacje 	
	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje określenia opisujące i oceniające 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia określenia opisujące od oceniających 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje opinie w wypowiedziach bohaterów tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia subiektywny charakter opinii 	
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czytany utwór jako komiks 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> unkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje komiks jako tekst kultury 	
	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego odróżnia film od programu informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje różne teksty kultury wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się terminami: <i>lalki, kostium, rekwizyty, dekoracja</i> w kontekście widowiska teatralnego • posługuje się pojęciami związanymi z filmem: <i>aktor, reżyser, scenariusz filmowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się terminami związanymi z teatrem lalkowym, zna pojęcie <i>znaki teatru</i> • wie, jak zbudowany jest scenariusz filmowy • rozpoznaje wybrane gatunki filmowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębni różne elementy składające się na widowisko teatralne, określa funkcje znaków teatralnych • posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje znaki teatru i środki wyrazu charakterystyczne dla teatru lalkowego • określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego 	
	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>adaptacja utworu literackiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>adaptacja utworu</i> w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat treści tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • odbiera tekst kultury jako źródło wzbogacania własnych doświadczeń 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> dokonyje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja) 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks) 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat, kolaż) 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją abstrakcyjną (w połączeniu z muzyką) 	
	<ul style="list-style-type: none"> z uwagą odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat tekstów kultury, odbierając filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, czyniąc je źródłem swoich działań twórczych 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
II. Kształcenie językowe	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki oraz niektóre liczebniki i przyimki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście liczebniki oraz przyimki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje różnych części mowy w wypowiedzeniu 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy wypowiedzeń i budowy tekstu w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje odmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o odmiennych i nieodmiennych częściach mowy 	
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje formy bezokolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie funkcję bezokolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego odpowiednio: przymiotnika i liczebnika 	<ul style="list-style-type: none"> oddziela temat fleksyjny od końcówki 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennych części mowy w wypowiedzeniu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne rozwiązania ułatwiające naukę gramatyki i ortografii przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania
	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi 	
	<ul style="list-style-type: none"> stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych 	
	<ul style="list-style-type: none"> używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata 	<ul style="list-style-type: none"> uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje funkcje składniowe orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu 	
	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych nazywa niektóre typy związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcia <i>związek zgody, związek rzędu, związek przynależności</i> wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów 	<ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem pojęć <i>związek zgody, związek rzędu, związek przynależności</i> odróżnia różne typy związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań 	
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące 	<ul style="list-style-type: none"> używa celowo wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących 	<ul style="list-style-type: none"> używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zna pojęcia <i>zdanie pojedyncze</i> i <i>zdanie złożone</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, odróżnia zdanie i wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje równoważnik zdania, określa typy zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję zdań współrzędnie złożonych różnego typu 	
	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie funkcjonalność przekształceń składniowych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę i umiejętności w zakresie przekształceń składniowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie posługuje się wersją mówioną i pisaną języka 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> • wie, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej, a w jakich nieoficjalnej odmiany polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie polszczyzny 	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie dosłowne i proste przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od znaczeń przenośnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wyrazy wieloznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi 	
	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu 	<ul style="list-style-type: none"> • używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> świadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się 	
	<ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem pojęć <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje synonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi 	
	<ul style="list-style-type: none"> w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> używa spójników i zaimków (bez znajomości terminów – etap propedeutyczny) w celu zespolenia tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że tekst jest komunikatem 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzieli typy komunikatu: informacyjny, literacki, ikoniczny 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że niektóre komunikaty różnią się systemem znaków 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach komunikatów 	
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>nadawca</i> i <i>odbiorca wypowiedzi</i>, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach, mitach, legendach 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie posługuje się terminami nadawca i odbiorca wypowiedzi podczas odbioru tekstów kultury 	
	<ul style="list-style-type: none"> określa sytuację komunikacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji stosownie do sytuacji 	
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów i mimiki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą postawy ciała 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa i komentuje emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji pozasłownej 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>głoska, litera, sylaba</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia różnicę między <i>głoską a literą</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje <i>głosek, liter, sylab</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o <i>głoskach, literach i sylabach</i> w analizie warstwy brzmieniowej tekstów 	
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>etykieta językowa</i> i stara się stosować jej zasady 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady <i>etykiety językowej</i> w sytuacjach codziennych 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega zasad <i>etykiety językowej</i> wymaganych w korespondencji 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega zasad <i>etykiety językowej</i> podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em</i> i <i>-om</i> – i po spółgłoskach – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em</i> i <i>-om</i> – i po spółgłoskach – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em</i> i <i>-om</i> – i po spółgłoskach – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em</i> i <i>-om</i> – i po spółgłoskach – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> w podanym zestawie ortogramów 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady dotyczące oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> stara się przestrzegać zasad dotyczących oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w większości wyrazów zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich wyrazach zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	
	<ul style="list-style-type: none"> zamyka wypowiedzenia kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń, zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania • słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością • włącza się do rozmowy w kulturalny sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się logicznie na tematy związane z poznаныmi tekstami kultury • reaguje na wypowiedzi innych rozmówców 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • prezentuje własne stanowisko w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w wypowiedziach ustnych
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje argumenty w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się argumentami w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz odnoszące się do emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególnie dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi • zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i podział logiczny w formie akapitów • podejmuje działalność literacką i kulturalną
	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>akapit</i> i rozumie jego funkcję w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność uzyskanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje selekcji informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypracowuje skuteczne metody selekcji informacji 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> prowadzi blog internetowy tworzy prezentacje multimedialne redaguje twórcze, oryginalne teksty informacyjne o szkole przeznaczone do gazetki lub na stronę internetową
	<ul style="list-style-type: none"> recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy 	<ul style="list-style-type: none"> artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu 	<ul style="list-style-type: none"> recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym 	<ul style="list-style-type: none"> głosowo interpretuje tekst 	

AUTORZY: Ewa Horwarth, Anita Żegleń

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> sporządza według podanego wzoru odwrotny plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza samodzielnie odwrotny plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje jednolitą formę wypowiedzi (bez czasownika) w zapisie planu ramowego i szczegółowego 	<ul style="list-style-type: none"> dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego 	
	<ul style="list-style-type: none"> redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu 	<ul style="list-style-type: none"> rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek 	
	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o treści przeczytanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problematykę przeczytanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w wypowiedziach na temat tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że współczesne komunikaty (SMS, e-mail) muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • używa właściwych zwrotów grzecznościowych w swoich wiadomościach SMS oraz korespondencji internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawne, komunikatywne wiadomości SMS 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej 	
	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów 	
	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby redagowania scenariusza 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze scenariusz filmowy, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie pisze scenariusz filmowy, na podstawie fragmentów lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze scenariusz filmowy na podstawie własnych pomysłów 	
	<ul style="list-style-type: none"> • odwołuje się do swojej wiedzy o języku w tworzonych wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie stosuje odpowiednie konstrukcje składniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa 	<ul style="list-style-type: none"> czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści 	<ul style="list-style-type: none"> czytając głośno, przekazuje intencję tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji opracowuje własne bazy informacji, np. kartoteki, fiszki z hasłami, foldery plików wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności) przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów internetu opisuje źródła internetowe
	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje odręcznie informacje pozyskane z różnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje informacje za pomocą edytora tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> opracowuje własne sposoby szybkiego i efektywnego zapisywania informacji 	
	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe) 	<ul style="list-style-type: none"> wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji 	<ul style="list-style-type: none"> selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych 	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji 	
	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z zasobów szkolnej biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z zasobów bibliotek <i>on-line</i> 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> zna budowę słownika ortograficznego wyszukuje hasła w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych korzysta z informacji zawartych w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje słowników korzysta ze słowników on-line 	<ul style="list-style-type: none"> bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych z języka polskiego
	<ul style="list-style-type: none"> podjmuje próbę oceny prawdziwości informacji uzyskanych z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia przydatność uzyskanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł 	
	<ul style="list-style-type: none"> zna legendy związane ze swoim regionem 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje informacje na temat ważnych zdarzeń i postaci związanych ze swoim regionem 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę i umiejętności do przetwarzania informacji o życiu kulturalnym regionu 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie interesuje się życiem kulturalnym swojego regionu 	

Sprawności	Wymagania				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopelniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z internetu w celach edukacyjnych kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej 	<ul style="list-style-type: none"> rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu 	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich 	<ul style="list-style-type: none"> postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań 	
Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	<ul style="list-style-type: none"> czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

Ocena niedostateczna otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.